

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) - 22

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

Nr.1 (108) 1969 sausio 15

NAUJUOSIUS METUS PRADEDANT

1969 metai dar visiškai jaunučiai, vos spėję atsipalaiduoti nuo senųjų, tapusių praeitimi. Lietuvių bendruomenės gyvenime metų sąvartcje tinka susimąstyti, atrenkant, kas pasiimtina iš praėjusiųjų, kas gerintina, kas nauja darytina.

1968, jubiliejiniai nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo metai, Vokietijos Lietuvių bendruomenei buvo lemtingi įvairiais atžvilgiais: Vasario 16 gimnazija galutinai išimta iš tiesioginės LB organizacijos priklausomybės, sutvarkyta narių registracija, išrinkta nauja Krašto taryba, kuri lems Bendruomenės reikalus per sekančius trejus metus. Be abejo, tai reikšmingi ir pozityvūs įvykiai. Negalima tačiau palikti nesuminėjus, kad nebuvo išvengta nuomonių skirtingumų tiek sprendžiant gimnazijos klausimą, tiek vykdant narių perregistravimą, tiek renkant Krašto tarybą.

Nuomonių skirtingumai yra normalus reiškinyss ten, kur vyksta gyva veikla, kur sprendžiami klausimai, liečią daugelį įvairiai galvojančių žmonių. Dviem atvejais prireikė pasinaudoti Garbės teismo patarnavimais ne asmeniškiesiems ginčams spręsti, o derinti skirtingas nuomones organizaciniuose reikaluose. Būdinga, jog abu kartus nepasitenkinimas kilo iš vienos ir tos pačios apylinkės narių tarpo, aiškiau sakant, iš vis tos pačios grupės asmenų.

Naujuosius metus pradedant, tenka pasidžiaugti LB organizacijos gyvybingumu, pajėgiančiu savyje suimti įvairumus ir skirtumus. Daug žadančiu pozityviu elementu reikia laikyti Bendruomenės narių perregistravimą. Krašto tarybos rinkimų duomenys liudija, jog narių skaičius nėra žymiai sumažėjęs, lyginant jį su 1965 metų rinkimuose dalyvavusiųjų skaičiumi. Šiuose naujuosiuose metuose visos aktyviosios Bendruomenės jėgos tesijaučia įpareigtos patraukti į organizaciją ir tuos tautiečius, kurie iki šiol nuo jos laikosi atokiai. Naujai išrinktoji Kr. Taryba vienu iš savo pagrindiniausių uždavinių turėtų laikyti sukūrimą tokios bendruomeniškos dvasios, kurioje visi lietuviai galėtų jaustis savo namuose ir reikalingi. Skirtingos nuomonės neišnyks; ir gerai, kad jos yra. Nereikia nė stengtis jų išnaikinti. Tačiau reikia siekti, jog nuolatos besitęsianti diskusija būtų neužgauli, nekenksminga, kultūringa, demokratiška ir broliška. **V i e n y b ė į v a i r u m e** - tai idealas, kurio verta siekti!

1969 metai pavadinti lietuvių švietimo ir šeimos metais. Tai veiklos kelrodis. Konkretūs švietimo būdai mūsų bendruomenėje Vokietijoje yra išpildietinė Vasario 16 gimnazijos ir vargo mokyklų pavidaluose. Gimnazijai turi būti šiais metais skiriamas ypatingas dėmesys. Planuojamoji naujų patalpų bendrabučiuvi statyba pareikalaus naujų aukų. Reikia manyti, kad lietuviai nepagailės skatiko savojo jaunimo švietimui bei auklėjimui. Tačiau tai ne viskas. Visose apylinkėse atkreiptinas ypatingai gyvas dėmesys į mokslui tinkamų vaikų verbavimą gimnazijon. Tenelieka nė vieno gabaus mokyklinio amžiaus lietuviuko ir lietuvaiteš Vokietijoje, kurie nesimokyto Vasario 16 gimnazijoje!

Vargo mokyklų skaičius vis mažėja, jų darbo sąlygos sunkios. Šiais metais dėtinos papildomos pastangos jų tinklą išplėsti ir darbą sugyvinti.

Be abejo, Krašto valdybai teks pasirūpinti, kad ir šią vasarą įvyktų gausi, įdomi ir naudinga vaikų stovykla. Vasaros vaikų stovyklos juk yra tapusios viena iš sėkmingiausių priemonių sudominti mažuosius lietuviškumu.

Atžalyno švietimas ne be reikalo rišamas su šeima. Tik kai šeimos pačios rūpinsis savo prieauglio lietuviškuoju švietimu bei auklėjimu, bus imanoma sėkmingai darbuotis mokymo institucijose. Būtų gražu, kad 1969 susikurtų jaunų lietuviškų šeimų. Tautiškai mišrioje šeimose, kurių yra daug, lietuviškoji pusė teneužmiršta savo tautinių uždavinių. Lietuvių bendruomenės nariai turi jausti pareigą kitų tautybių narius lietuviškose šeimose traukti į lietuviškąjį gyvenimą, gaubti juos lietuviška dvasia, savo gyvenimo pavyzdžiu rodyti, jog lietuvis yra kultūringas, mielas ir geras žmogus.

Naujuosius metus pradėdami, mūsų bendruomenės nariai neturėtų pirmoj eilėj žiūrėti, ką jie gaus iš savo organizacijos, bet pamąstyti, kaip patys galėtų padaryti tą organizaciją turininga, miela ir patrauklia.

Lietuvių bendruomenė tetampa mūsų visų bendru kūrinium ir jaukiu namų židiniu!

----- xXx -----

C e n t r i n i s   V a s a r i o   1 6   m i n ė j i m a s

įvyks kovo 1 d. 16 valandą Mainz'e. Šiam reikalui jau išnuomota didžioji Kurfürstenschloss salė. Programą atliks Vasario 16 gimnazijos mokinių choras, tautinių šokių grupė, Eliza Tamošaitienė ir Regina Tamošaitytė. Paskaitą skaitys Vokietijos parlamento narys.

----- xXx -----

Atitaisymas

Vasario 16 gimnazijos direktorius labai atsiprašo už išibrovusią klaidą jo aprašyme apie kelionę po JAV-bes ir Kanadą (žr. 1968 m. Informacijų 11 (106) Nr.).
C l e v e l a n d e labai uoliai vienam gimnazijai remti būrelių vadovauja ne P.Vedeika, o p.Antanas M i k o l i ū n a s .

----- xXx -----

Naujoji PLB Vokietijos Krašto taryba

PLB Vokietijos Krašto tarybos rinkimų komisija š.m. sausio 10 paskelbė bendraraštį Nr.7. Juo pranešė, kad pagal 1968 lapkričio 23 balsavimo duomenis, paskelbtus tos pačios Komisijos bendraraštį Nr.6 (1968 gruodžio 5), į PLB Vokietijos Krašto tarybą išrinkti sekantieji Bendruomenės nariai (alfabeto tvarka):

1. AVIŽA Jonas, dr.	München, Unterer Anger 17
2. BARASAS Jurgis	Kaiserslautern, Mannheimerstr.209
3. BARTUSEVIČIUS Vincas, MA	Hüttenfeld, Romuva
4. BERNATONIS Juozas	Dieburg, Minnefeld 34
5. BUNGA Antanas	Bad Wörishofen, Kirchenstr.3
6. BYLAITIS Vytautas	Bonn, Schumannstr.82
7. GRINIUS Jonas, dr.	München, Diamantstr.7
8. LĖNERTAS Vilius, dr.	Stegen, Stegenerstr.1
9. LINGĖ Arvydas	Hamburg-Altona, Arnisstr.2
10. LIUBINAS Bronius	Kaiserslautern, Altenwoogstr.27
11. LUKOŠIUS Justinas	Hüttenfeld, Romuva
12. NATKEVIČIUS Vincas, MA	H" , Romuva
13. POVILAVIČIUS Stepas	Memmingen, Münchnerstr.58
14. ŠARKA Vaclovas	Hamburg-Altona, Kaltenkirchenerstr.4
15. VALIŪNAS Jonas-Kęstutis	Bensheim, Wilhelmstr.129

Kandidatai į Krašto tarybą žemiau surašyta eilės tvarka:

1. LAUKAITIS Arūnas	München, Onyxplatz 3
2. DIKŠAITIS Kasparas	Bad Godesberg, Annaberger 400
3. GLEMŽA Zinaida	Bad Cannstatt, Steinhaldenstr.147
4. BRINKIS Rudolfas	Langenhagen, An der Weide 16
5. BANAITIS Walteris	Bonn, Heisterbacherhof 7

Rinkimų komisija, paskelbusi balsavimo duomenis, gavo tris skundus, kuriuos atmetė. Skundėjai kreipėsi į Vokietijos Lietuvių bendruomenės garbės teismą, kuris jų skundus taip pat atmetė ir Rinkimų komisijos sprendimus patvirtino.

Rinkimų komisija, baigdama darbą, nuoširdžiai dėkoja visoms apylinkių vadovybėms ir visiems balsuotojams už sklandų bendradarbiavimą.

----- xXx -----

VASARIO 16 GIMNAZIJOJ

A d v e n t a s ,   K a l ė d o s

Romuva - Adventas yra Kalėdų preliudija. Evangelikų tikybos mokytojas Fr.Skėrys gruodžio 7 suruošė kuklią, bet jaukią advento šventę. Gaila, kad į šį šeimynišką pobūvį dėl persišaldymo negalėjo atvykti kapelionas kun.J.Urdzė iš Annabergo.

Pirmiausia šeimninkas pasveikino mielus svečius - p.O.Bartusevičienę, PLB-Vokietijos Krašto valdybos sekretorę, ir katalikų kapelioną kun.J.Riaubūną, o vokiečių kalba pristatė naują Hüttenfeldc evangelikų vokiečių parapijos kun.Grimm. Visi dalyviai kartu sugiedojo advento giesmę, o mokiniai padeklamavo eilėraščių. Kun. Grimm dėkojo už malonų pakvietimą ir prašė Dievo palaimos visiems advento metu. Jis išreiškė norą glaudžiai bendradarbiauti su evangelikais mokiniais Vasario 16 gimnazijoje. Kun.Riaubūnas taip pat tarė padėkos žodį ir priminė Dievo artybę ypač advento laike.

Kadangi jau buvo prasidėję nauji bažnytiniai metai, mokyt. Skėrys padarė trumpą pranešimą apie lietuvių evangelikų liuteronų veiklą išeivijoje ir tėvynėje. Jis papasakojo apie parapijų darbą JAV-bėse, Kanadoje, Anglijoje, Australijoje ir Vakarų Vokietijoje. Painsformavo ir apie parapijų veiklą okupuotoje Lietuvoje. Kunigai ir jų padėjėjai ten dirba kiek tik gali. 1967 jie išleido kalendorių evangelikams.
Pobūvis baigtas giesme ir malda.

Kalėdos Dainavos seklyčioje

Kalėdinę nuotaiką į Romuvą pirmosios atnešė Vasario 16 gimnazijos mokinės savo uždaru pobūviu, surengtu gruodžio 14 Dainavos seklyčioje. Čia jau tradicija virtęs paprotys, kad mergaitės, prieš išsiskirstydamos į namus Kalėdų atostogų, suruošia draugišką atsiveikinimą su programėle ir dovanėlėmis. Dovanomis jos keičiasi tarpusavy. Visos mokinės pasidalina į dvi grupes: I, II, III klasės ir IV, V, VI, VII klasės (VIII ir IX klasėse šiemet mergaičių nėra). Pirmoji grupė šiemet nutarė, kad dovanas perka nemažesnės vertės kaip už 5,--DM, o antroji - nepigesnes kaip už 10,--DM. Kuri kuriai dovaną perką nustatoma burtų pagalba. Burtų traukimo rezultatai lieka paslaptį. Tik gavusi dovaną, mergaitė sužino, kas ją dovanojo.

Į kalėdinę mergaičių šventę buvo pakviesti tik trys vyrai: gimnazijos direktorius, kapelionas ir spaudos atstovas. Jie pirmieji gavo gražias dovanas - mergaičių išaustas juostas. Susirinko visos mergaitės; net ir negaluojančios paliko lovą ir atvyko į šventę. Užgėso šviesos. Visos mokinės, šventiškai apsirengusios ir nusiteikusios, su žvakutėmis rankose dainuoja kalėdines giesmes ir deklamuoja Kalėdų tema eilėraščius. Deklamuoja su dideliu įsijautimu kaip tikros artistės, neišskiriant nė pačių mažųjų. Viena giesmė buvo visiškai nauja, iki šiol negirdėta. Po to vyko pasikeitimas dovanomis. Susijaudinimas didžiausias. Pora užkalbintų mergaičių atvirai prisipažino, jog pirmą kartą gyvenime gavo tokias gražias dovanas. Kiekviena pergyveno staigmeną, sužinojusi dovanotoją. Greitai visos išbėgiojo į savo kambarius gerai pasižiūrėti ką gavo ir pasidžiaugti. Mergaičių bendrabučio languose tą vakarą dar ilgai matėsi mirguliuojant žvakučių liepsnelės ir sklido iš jų Kalėdų giesmių garsai.
Programos organizatorės: Loreta Subačiūtė ir Irena Šimkevičiūtė, bendrabučio seniūnė. Tokį prieškalėdinį vakarą jos suruošė antrą kartą.

Moksleivių Kūčios

Kūčių diena yra Kalėdų išvakarėse, tačiau Vasario 16 gimnazijos mokiniai valgė jas keletą dienų anksčiau. Gruodžio 20 d. 18 val. mokytojai, mokiniai, personalas su šeimomis ir pora vokiečių svečių susirinko į gimnazijos valgyklą šventiškai apsirengę ir nusiteikę prie šventiškai padengtų stalų. Mokiniai susėdo klasėmis su savo auklėtojais. Visiems sugiedojus advento giesmę "Rasokite dangūs", Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. J. Riaubūnas perskaitė Kalėdų Evangeliją. Sukalbėjus Kūčių stalo maldą, vakarienė pradėta kalėdaičių laužymu. Pirmiausia visų devynių klasių auklėtojai pasidalino kalėdaičiu su gimnazijos direktorium V. Natkevičium, o paskui kiekvienas su savo klasės auklėtiniais. Ta proga pasikeista šventiniais sveikinimais bei linkėjimais. Kūčių valgiai buvo gausūs ir skanūs. Jie susidėjo iš tradicinių, lietuviškai paruoštų įvairių rūšių silkių, žuvies, mišrainių, kom-

poto, prėskučių ir spanguolių kisieliaus. Spanguolių Vokietijoje gauti sunku. Jų sulčių parūpino bendruomenės pirmininkas J.K.Valiūnas iš amerikinių išteklių. Kūčių metu buvo giedamos ir grojamos lietuviškos Kalėdų giesmės.

Skanių patiekalų be mėsos ir gyvulinių riebalų sąrašą pasisekė sudaryti Vasario 16 gimnazijos kuratorijos reikalų vedėjui V.Bar-tusevičiui, o valgius pagamino gimnaz. virėjai Budreika, Gatavėkas ir Šiugždinienė.

Šviesa_tamsybėje

Tradicinė Kalėdų programa buvo suruošta gruodžio 21 d. 14 val. pilies salėje, prieš pat išsiskirstant mokiniams atostogų. Ją surengti įgalino gausios mokinių tėvų ir gimnazijos rėmėjų aukos. Į šventę buvo pakviesti mokinių tėvai, aukotojai, mokytojai ir personalas su šeimomis, vokiečių spaudos atstovai. Svečiai su mokiniais pripildė salę.

Programą pradėjo gimnazijos kapelionas kun.Riaubūnas, vienas pagrindinių jos organizatorių. Jis pranešė, jog bus suvaidinta Šv.Rašto trilogija "Šviesa tamsybėje". Lietuviškai nesuprantantiems svečiams perskaitė jos turinį vokiškai.

Uždangai pakilus, scenoje pasirodė trys kalbėtojai-simboliai (M. Šiušelis, P.Nevalis ir G.Radionovas). Jie apibūdino Šviesos (gėrio) ir Tamsos (blogio) pradų kovą žmonijos išganymo istorijoje.

Žodinių tekstą papildė choreografinis švieselių šokis. Iš pradžių tamsiame fone pasirodė tik pora švieselių. Jų skaičius daugėjo, juo labiau artėjo Kristaus gimimas. Betliejaus įvyki į sceną įvedė trys simbolinės šviesos figūros (L.Subačiūtė, M.Kuršytė ir K.Sutkaitytė) kalėdinio mąstymo mintimis.

Naujas vaizdas - Prakartėlė. Marija (M.Gargasaitė) su Juozapu (H. Maurukas) budi prie ėdžių. Švieselės kviečia žmones garbinti Kūdikielio. Susirinkę piemenys ir keleiviai gieda gimusiam Kristui.

Kalėdinį vaidinimą su šokiais ir giesmėmis paruošė mokyt.E.Tamošaitienė, sceną gražiai įrengė A.Šiugždinis.

Po trumpos pertraukos dailės mokyt.A.Krivicko papuoštą eglutę ant scenos uždegti pakviesti Vasario 16 gimnaz. direktorius V.Natkevičius, Vokietijos Lietuvių bendruomenės pirmininkas J.K.Valiūnas, katalikų kunig.Maday iš kaimyninio Lampertheimo ir evang. kun.Grimm iš Hüttenfeldo.

Vienas pagrindinių šios šventės organizatorių, mokyt. ir evang.būrelio vadovas Fr.Skėrys savo kalboje vokiškai priminė susirinkusiems, kad su šiais metais baigiasi ir Pabaltijo jubiliejiniai metai. Gausiais parengimais laisvajame pasaulyje pabaltiečiai priminė visiems, jog per ilgą sovietinės okupacijos laikotarpį jų laisvės ryžtas nėra palaužtas. Jis padėkojo vokiečiams, kurie savo solidarumą su pabaltiečiais viešai išreiškė.

Kun.Maday pastebėjo, kad teisė ir teisingumas dažnai suplakami su taika, tačiau tikros taikos pagrindas yra meilė. Kalėdos yra meilės šventė. Kun.Grimm nurodė, jog teisingumo vardu vedami ir karai.

Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas J.K.Valiūnas linkėjo moksleiviams ir personalui linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų - kad pagerėtų sąlygos mokytis. Jis įteikė gimnazijai Schweitzingeno lietuvių kuopos vyrų auką 500,--DM.

Po trumpos pertraukos vyko kalėdinės poezijos ir giesmių programa. Deklamavo lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis mokiniai Žaliukas, Vilčinskaitė ir Krivickaitė. Dainavo mišrus gimnazijos choras, vadovaujamas muzikos mokyt.K.Motgabio.

Programą baigė gimnaz. direkt.V.Natkevičius. Jis palinkėjo mokiniams, kad ateinantieji metai būtų kuo sėkmingiausi moksle. Antro-

ji kalbos dalis, pasakyta vokiškai, buvo skirta svečiams vokiečiams ir spaudai. Kalbėtojas prisiminė nepriklausomybės laikus kai vokiečių mažuma Lietuvoje turėjo savą gimnaziją, kurią mūsų vyriausybė rėmė. Dabar vokiečiai tuo pačiu atsilygina lietuviams ir dėkojo už paramą.

Baigdamas kalbą, direktorius kreipėsi į muzikos mokytoją K.Motgabi, kuriam sueina 70 metų amžiaus. Mokytojų tarybos vardu jį ta proga pašveikino, palinkėjo ilgai išlikti darbingam ir įteikė dovaną. Jubiliatą sveikino ir Hüttenfeldo apylinkės pirmininkas mokyt.Antanaitis ir taip pat įteikė dovanėlę. Pasibaigus programai, pasirodė Kalėdų senelis, kuris apdovanojo visus vaikus, neišskiriant nė svečių. Daugelis mokinių dar tą patį pavakarį su tėvais išvyko namo.

Mokyt.K.Motgabis ir ponia pakvietė kolegas mokytojus ir vadovaujančią ūkio personalą į kaimo kavinę. Sveikindami sukaktuvininką, pasakė kalbas Erdm.Simonaitis, mokyt.Skėrys, kun.Riaubūnas, kun.Liubinas ir mokyt.Antanaitis.

Reportažus apie Kalėdų programą Vasario 16 gimnazijoje su didelėmis nuotraukomis išsispausdino 7 vokiečių laikraščiai: Lampertheimer Zeitung, Mannheimer Morgen, Odenwälder Zeitung, Darmstädter Echo, Rhein-Neckar Zeitung (Heidelberg), Weinheimer Nachrichten ir Frankfurter Neue Presse.

M Ū S Ų B E N D R U O M E N Ė J E

E g l u t ė s , K ū č i o s

Kaiserslautern - Gruodžio 20, penktadienį, 8593 LS lietuvių kuopoje buvo suruoštas pobūvis lietuviškų kūčių stiliumi. Dalyvavo kuopos nariai su šeimomis. Kuopos vadas kapit.J.Venckus apžvelgė 1968 įvykius, priminė mirusiuosius kuopos narius, palinkėjo linksmų švenčių ir laimingų Naujų Metų, pakvietė kapelioną kun.Br.Liubiną palaiminti stalą ir su visais pasidalino kalėdaičiu. Gausius ir skanius patiekalus buvo pagaminęs Vyt.Vilčinskas, talkinamas Kietavičiaus ir Liūdavičiaus. Pobūvyje dalyvavo taip pat darbdavių amerikiečių atstovas, kuris pagyrė vyrus už darbštumą ir sąžiningumą.

München - Kalėdų eglutė įvyko gruodžio 28 popiet Ludwigsfelde, Jau-nimo namuose. Ją šiemet rengė apylinkės valdyba su vargo mokykla, remiant Moterų klubui.

Sveikinimo kalbas gausiems vaikučių svečiams pasakė apyl. pirmininkas A.Brakauskas ir vargo mokyklos vedėjas mokyt.J.Laukaitis. Kalėdų seneliui atvykus su puikiom dovanom, vargo mokyklos vaikučiai deklamavo, giedojo ir pasakojo sąmojus bei gyvai kalbėjosi su seneliu. Po to moterys apkrovė stalus kalėdiniais "likučiais" ir šventiškoje nuotaikoje, grojant lietuviškai muzikai bei skambant dainai, mezgėsi ilgi pašnekesiai.

Hamburg - Šio uostamiesčio lietuviukai į Kalėdų eglutę suvažiavo gruodžio 29 d. 15 val jie su tėvais susirinko parapijos (Hamburg-Altona) salėje, kur mažųjų svečių laukė puošni girių karalaitė ir vaisėms padengti stalai. Bet prieš pradėdami vaisės, vaikučiai nuėjo į bažnyčią, sukalbėjo maldą ir Kūdikėliui Jėzui prakartėlėje paliko degančią žvakutę. Prie stalo kun.Šarka paaikino Kalėdų prasmę ir kartu su visais giedojo Kalėdų giesmes. Tuo pat pasirodė Kalėdų senelis. Jis pasidžiaugė pažįstamais ir naujais veideliais, bet senas žmogus greitai pavargo ir atsisėdo prie eglutės. Kun.Br.Liubino montažą apie Kristaus gimimą atliko pas tėvus Kalėdų atostogų

parvažiaavę Vasario 16 gimnazijos ir vietos mokiniai. Vaidinimas buvo toks gražus, kad suminkštino ir kietą Kalėdų senio širdį: jis atrišo maišą ir paskleidė dovanas. Kiti vaikučiai taip pat pasirodė, deklamodami eilėraščius ar bent pasikalbėdami su seniu.

Saarlouis-Beumarais - Gruodžio 20 Saaro LB apylinkės valdyba suruošė vaikams Kalėdų eglutę, kurią finansavo BALFas. Kadangi apyl. pirmininkas buvo susirgęs, tai šventę suruošė ir jai vadovavo valdybos sekretorė Z.Nagelienė, talkinama eilės kitų asmenų. Nepaisant sniego pūgos, į iškilmes buvo suvežta apie 15 vaikučių iš įvairių apylinkės vietovių. Kalėdų senelis (R.Palavinskas) apdovanojo mažuosius vertingomis dovanomis, žinoma, pirma išklausęs jų dainų ir deklamacijų. Ypač pasireiškė Marytė Palavinskaitė, Danguolė ir Vygantė Jurgauskaitė ir Dan.Nagelis. Ir seneliui išvykus, mamų ir tetų vadovaujami, mažieji gražiai linksminosi. Eglutėje dalyvavo ir kalbą pasakė Kr.Valdybos įgaliotinis Saaro kraštui kun.Br.Liubinas.

München - Nebuvo Münchene lietuvių bendro 1969 metų sutikimo. Todėl p.p.Barasai susikvietė pas save daugumą Ludwigsfeldo kaimynų. Du kambariai knibždėte knibždėjo didelių ir mažų. Visus nuoširdžiai vaišino šeimininkai. Dar įdomiau, kad čia atsirado jaunavedžiai, studionizai iš Čikagos, dr.Bogutai, atvykę gilinti studijų į Bonną. Nesuraudę savo pažįstamų Münchene, jie visais būdais ieškojo lietuvių, kad su jais galėtų sutikti kai kieno pranašaujamus "laimingus, aukišnius 1969 metus".

Už langų pradėjus sproginėti spalvingom raketom, visų akyse sužibo naujos viltys asmeninei ir tautinei gerovei. Su gražiais linkėjimais spaudė vieni kitiems ranką...

Pr i m i c i j a s , j u b i l i e j a i

München - Net trys Romoje išventinti lietuviai kunigai kalėdiniame laikotarpy turėjo primicijas įvairiose Vokietijos vietose. Vienam jų, kun.Motiejui J a r a š i ū n u i , primicijas suruošė vokiečių katalikių moterų "St.Lydia Gemeinschaft" Münchene. Ta draugija jau prieš keletą metų buvo pakvietusi ir kitą lietuvių primiciantą iš Australijos - kun.Mortuzą.

Kun.Jarašiūnas, asistuojamas mons.K.Dobrovolskio iš Romos ir kunigo italo, primicijų mišias atnašavo Bürgeraal bažnyčioje. Pamokslą apie primicijų prasmę pasakė tos bažnyčios klebonas. Jis išskėlė ir primicianto liūdesį - primicijos be giminių ir artimųjų, kurie visi yra Lietuvoje.

Iškilminguose pietuose dalyvavo "St.Lydia" narės ir apie 20 lietuvių. Primiciantą sveikino pirmininkė K.Tiefenbacher, įteikdama albą ir piniginę dovaną. Alina Grinienė pasveikino jauną kunigą Vokietijos Ateitininkų sendraugių ir Müncheno Moterų klubo vardu, padovanodama Žmuidzinavičiaus Lietuvos gamtovaizdžių knygą ir tautinę juostą. Grupelė lietuvių, paprašyta padainavo liaudies dainų ir kalėdinių giesmių pynę. Primiciantas visiems nuoširdžiai padėkojo.

Hamburg - Šio didmiesčio lietuvius pradžiugino primicianto kun.H.J. Sulco apsilankymas. Šv.Mišias svečias aukojo gruodžio 28 šv.Teresės bažnyčioje Hamburg-Altņoj. Primiciantą prie altoriaus palydėjo vietos klebonas ir kun.V.Šarka. Po Evangelijos jaunasis kunigas pasakė pamokslą lietuvių ir vokiečių kalbomis. Pagrindinė tema - Kalėdų paskirtis, kurią pamokslininkas apibūdino kaip skleidimą meilės ir taikos savųjų tarpe ir visame pasaulyje. Po pamaldų įvyko kuklios vaišės, kuriose dalyvavo parap. klebonas ir lietuviai. Primiciantą pasveikino vietos klebonas ir kun.Šarka. Parapijos komitetas įteikė

gėlių. Jaunimo vardu sveikinę Marina ir Manfredas prašė nepamiršti jaunimo ir taip pat įteikė gėlių. Lietuvišką kryželį padovanojo asmeniniai svečio bičiuliai.

Münster - Nors čia lietuvių bendruomenės apylinkė nebeveikia, bet Münstery lietuvių yra ir jie laikas nuo laiko susitinka. Gerą progą susiburti suteikė ir gruodžio 29 primiciantų kun. Hermano Š U L C O apsilankymas. Svečias 15,30 val. atlaikė lietuviams šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Pamaldose dalyvavo apie 30 tautiečių. Po pamaldų netolimoje svetainėje susirinko 19 asmenų. Jie kartu pavakarieniavo ir sudėjo aukų primiciantui paremti. Po vakarienės dar porą valandų buvo bendrai pasikalbėta ir lietuviškai padainuota. Pobūvis baigtas Lietuvos himnu. Susitikimą suorganizavo tėv. Konst. Gulbinas ir V. Kurgonas.

Bad Wörishofen - Sausio 5 vokiškoje šv. Ulricho parapijoje vyko dvigubos lietuviškos iškilmės: kun. Kajetonas Sakalauskas šventė savo primicijas, o tos parapijos klebonas kun. A. Bunga susilaukė 50 metų amžiaus.

Kun. S a k a l a u s k a s atvyko iš Romos, kur gruodžio 21 buvo išvestas kunigu. Jo kelias kunigystėn ilgas ir vingiuotas. Gimęs 1926 Dabūtų kaime, Gelgaudiškio parap. Kunigų seminarijon įstojo 1943 Kaune, o 1944 pasitraukė Vokietijon. Kadangi nebuvo baigęs gimnazijos, tai kai Eichstätte karui baigiantis lietuviai klierikai buvo priimti studijuoti, jam teko eiti dirbti pas ūkininką. Po karo Rebdorfe prie Eichstätte pabaigė gimnaziją ir įstojo į Eichstätte kunigų seminariją. Po 4 semestrų studijų išemigravo Australijon, kur perėjo įvairiausius tarpsnius: nuo cukraus plantacijų ir plytinės darbininko iki asistento Queenslando universitete. 1965 atvyko Romon tęsti teologijos studijų, kurias baigs šią vasarą. Primicijas šventė Bad Wörishofene, nes su klebonu Bunga savo laiku buvo susibičiuliavęs Rebdorfo gimnazijoje. Primicijos buvo labai iškilmingos. Su naujuoju kunigu šv. Mišias laikė Augsburguro vyskupijos generalinis vikaras prel. Achter, klebonas Bunga, kunigai V. Damijonaitis ir Br. Liubinas. Pamokslą sakė prel. Achter. Mišių metu nepaprastai gražiai giedojo šv. Ulricho parapijos choras su solistais. Iškilmingoje puotoje dalyvavo apie 50 svečių, jų tarpe Bad Wörishofeno miesto žymūnai. Lietuvių buvo apie 20. Kalbėjo Bad Wörishofeno miesto burmistras, miesto gydyklų direktorius, šv. Justinos parapijos klebonas Keck, miesto policijos vadas, dr. J. Grinius, kun. Br. Liubinas ir prel. Achter. Puotą pradėjo šeimininkas kun. Bunga, pasveikindamas primiciantą ir svečius. Stalai lūžo nuo skanių valgių ir gėrimų. Primiciantas jautriu žodžiu padėkojo visiems geradariams, surengusiems jam tokią iškilmingą šventę.

Kun. Antanas B U N G A savo amžiaus penkiasdešimtmečio minėti nenorėjo, tačiau parapijiečiai ir kiti gerbėjai jo neklausė. Jau primicijų pamokslininkas bažnyčioje nepraejo tylomis ir pro šį įvykį. Apie jį taip pat kalbėjo kone visi primicijų puotos kalbėtojai, o vakare artimiausieji klebono bendradarbiai susirinko su dovanomis parodyti savo prisirišimą prie mielo dvasios vado. Vėl skambėjo kalbos, iškeliančios ypatingas sukaktininko savybes, išskiriančias jį iš eilinių klebonų tarpo. Jo ne vokiška tautybė nė kiek nekliudo pastoracijos darbo sėkmingumui, nes jis atliekamas su didele energija, sumanumu, pagėmimu ir aukos dvasia. Per lietuvių kleboną vokiečiai pamilo lietuvius. Čia trumpą laiką gyvenęs a. a. vysk. Brazys visų prisimenamas su gilia pagarba, jo namai saugomi naujam vyskupui, kurio laukia ne tik Europos lietuviai, bet ir Bad Wörishofeno vokiečiai. Vėly vakarą vokiečiams išsiskirsčius, kun. Bunga 50 metų amžiaus sukaktį šventė lietuviai. Buvo pasakyta eilė kalbų, išreikšti nuoširdūs sveikinimai ir linkėjimai. Su ypatingai nuoširdžiu dėkingumu

kalbėjo primiciantas Sakalauskas. Išskilmės baigtos atviru ir prasmingu sukaktininko žodžiu.

Kun.A.Bunga gimęs netoli Šiaulių, Šipyliuose. Mokytis gimnazijoje pradėjo jau paaugęs, už tai ir kunigu išventintas tik 1952, taigi jau sulaukęs 33 metų. Šventinimą uždelsė taip pat liga, privertusi ilgesniam laikui nutraukti studijas. Jas baigė Bamberge, o primicijas atlaikė Nefelse, Šveicarijoj. Kunigo veiklą pradėjo Dieburge pas tuolaikinį Sielovados direktorių tėv.Alf.Bernatonį. 5 metus buvo Memmingeno, Ulmo, Dillingeno ir Stuttgarto lietuvių kapelionu su būstine Memmingene. Trumpam laikui buvo išvykęs Romon, ten susirgo ir apie dvejus metus vėl išbuvo sanatorijoje. Pasveikęs į lietuvių pastorciją nebegrižo, bet įsikūrė Augsburgio vyskupijoje, kur klebonavo Mittelneufnache, o nuo pereinamųjų metų atkeltas į naują Bad Wörishofeno parapiją.

Sukaktininkas nuo seno dalyvauja Vokietijos Lietuvių bendruomenės veikloje, eilę metų būdamas jos Tarybos, Valdybos ar Garbės teismo nariu. Veikia ir kitose lietuviškose organizacijose.

Kai pasaulyje pradeda pasitaikyti, kad lietuvių sukurtos parapijos ima būti svetimos lietuviams, tai kun.Bungos vadovaujama vokiška parapija yra tapusi viena iš mėgstamiausių lietuvių susitikimo vietų.

Romuva - Vasario 16 gimnazijos evangelikai moksleiviai, mokyt. Fr. Skėrio vadovaujami, sausio 11 suruošė savo tradicinę Naujųjų Metų šventę. Sugiedoję giesmę "Mielas jaunime, viltie būsimosios gadynės", išklaušę Mato Evangelijos 2 nuo 1 ligi 12 perskyrimo ir sukalbinę maldą, visi susėdo prie viliojančiai padengtų stalų. Besivaišinant, užsimezgė kalbos, pasidalinta mintimis ir naujienomis, nes mokiniai - tik prieš keletą dienų buvo sugrižę iš Kalėdų atostogų. Mokyt.Skėrys išreiškė džiaugsmą, kad padidėjo mokinių evangelikų skaičius, palyginti su 1967-68 mokslo metais. Vasario 16 gimnazijoje dabar yra 27 evangelikai mokiniai. Evangelikų moksleivių kapelionas kun.J.Urdzė pasakė tai dienai pritaikintą kalbą, o mokiniai padeklamavo Naujųjų Metų tema eilėraščių. Pobūviui baigiantis, kiekvienas dar gavo dovanų - vaisių ir šokolado.

Šventė baigta giesme "Dievs yra meilė, mane atpirko; Dievs yra meilė, Jis myl mane" ir maldą. Vėliau kun.Urdzė kalbėjosi su mokiniais religinėmis temomis ir pamokė dvi konfirmantes - Zelmą ir Ireną Dilbaites. Sekmadienį, sausio 12, vietos bažnyčioje atlaikė mokiniams evangelikams pamaldas.

V e i k l a

Dortmund-Wambel - Ilgokai merdėjusi PLB Dortmundo apylinkė vėl atgijo. Dortmunde gimusio ir užaugusio Ewaldo Lukošaičio iniciatyva pr.m. gruodžio 15 buvo sušauktas susirinkimas, kuris išrinko sekančią apylinkės valdybą: pirmininkė F.Martišienė, sekretorius E.Lukošaitis (46 Dortmund-Wambel, Platanenweg 3), kasininkas J.Valiukonis ir kontrolierius J.Sonsas.

Dortmundo apylinkėi iki šiol pasisekė sutelkti tik 8 pilnateisius narius. Reikia laukti, kad ir daugiau tautiečių supras savos bendruomenės svarbą ir įstos į ją pilnateisiais nariais.

Dortmundo apylinkės lietuvių telkinys, tur būt, pats seniausias Vokietijoje - 1971 jis minės 50-ąsias metines.

Memmingen - Sausio 12 čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta naujoji valdyba: pirmininkas tėv.Kl.Zalalis, sekretorius kun.dr.J.Petrakis, išdininkas A.Dasys ir narys jaunimo reikalams - M.Dresleris.

München - Grinių bute Ludwigsfelde gruodžio 21 įvyko metinis ELTOS narių susirinkimas, kuriame perrinkta valdyba: pirmininkas dr.J.Gri-

nius, sekretorius A.Hermanas ir išdininkas W.Banaitis. Buvo konstatuota, kad vis daugiau pasinaudojama ELTOS biuletenio vokiečių kalba teikiama medžiaga, vis daugiau gaunama atsiliepimų. Ypač gražių atsiliepimų susilaukta apie ELTOS išsiuntinėtą dr.N.E.Sūduvio "Allein, ganz allein" knygutę.

M I R U S I E J I

Elzbieta Kirkilionienė-Vilimaitė mirė 1968 lapkričio 26 Homburgo (Saar) universiteto klinikose. Palaidota gruodžio 1 Niedersimtene. Laidotuvių apeigas atliko tėv.A.Bernatonis. Velionė buvo gimusi 1900 rugpiūčio 26 Padaičių dvare, Biržų apskr. Paliko liūdinčius vyrą Petrą ir 3 posūnius: dr.Teodorą, Vytautą (abu Vokietijoje) ir arch. Algirdą (Kanadoje) Kirkilionius. Nors gyvendama atokiai nuo didesnių lietuvių telkinių, Elzb.Kirkilionienė domėjosi lietuviškais reikalais, prenumeravo lietuvišką spaudą, buvo PLB Kaiserslauterno apylinkės narė.

Oskaras Lungas mirė lapkričio 5 Oldenburge, gim.1902 birželio 26. Nepr.Lietuvoje buvo pradž.mokyklos mokytojas. Palaidotas Oldenburge Kleinbruck kapinėse.

Alfonsas Klupšas, gim. 1908 rugsėjo 21 Pašvitiny, mirė pr.m. rugsėjo 8. Palaidotas Bad Zwischenahno kapinėse. Vokietijoje artimųjų neturėjo. Apie mirtį pranešta tėvynėje gyvenantiems giminėms. Oskaras Lungas ir Alf.Klupšas buvo pilnateisiai PLB Zwischenahno apylinkės nariai.

Stasys Vadopalas mirė š.m. sausio 3 po apendicito operacijos. Palaidotas sausio 9 Kaiserslauterne Wenzel šeimos kape. Laidojimo apeigas atliko kun.Liubinas. Vainikus padėjo 2040, 8591 ir 8593 LS lietuvių kuopos ir Kaiserslauterno LB apylinkė. Nors laidotuvės vyko darbo metu, bet jose dalyvavo apie 30 žmonių, kai kurie atvykę net iš Darmstadto.

Velionis buvo gimęs 1895 kovo 1 Vainekonių kaime, Vaškų lasč., Biržų apskr. Dalyvavo savanorių eilėse nepriklausomybės kovose. Vėliau dar kurį laiką likosi Lietuvos kariuomenėje, atsiėdamas vyresniojo leitenanto laipsnį techniškame daliny. Pasitraukęs iš kariuomenės, vertėsi kaip statybininkas ir Valstybės kontrolės tarnautojas. Būvo vedęs, bet 1944 į užsienį pasitraukė vienas, tuo būdu netekdamas savo šeimos.

St. Vadopalas gyveno Kaiserslauterne, kur 1951 buvo įstojęs į tada čia buvusią 2040 LS lietuvių kuopą. Su ja savo laiku buvo išvykęs į Mūnsterį prie Dieburgo ir į Darmstadtą, bet Kaiserslauterne vis laikė pagrindinę gyvenvietę. Iš kuopos atleistas 1965, kai sulaukė 70 metų amžiaus.

----- xXx -----

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k c j o :

B.K.Müller iš Karlsruhes ir Jonas Glemža iš Bad Cannstatto po 20, --DM
Zigmas Vencius iš Heidesheimo - 14, --DM., M.Radzevičius iš Oldenburgo - 10, --DM. ir PLB Mainz'o apylinkės pirmininkas diplom. ekonomistas Juozas Matuleitis - 15, --DM Ačiū.

Ž u r n a l a s j a u n i m u i

Vokiečių Rytų jaunimo (Deutsche Jugend des Ostens) sąjunga leidžia mėnesinį žurnalą DER PFEIL (Strélė), kuriame pasirodo straipsnių ir Pabaltijo temomis. Žurnalas iliustruotas. Prenumerata metų ketvirčiui - 2,20 DM, atskiras numeris kainuoja 0,75 DM.

Adresas: 8 München 5, Müllerstr.40